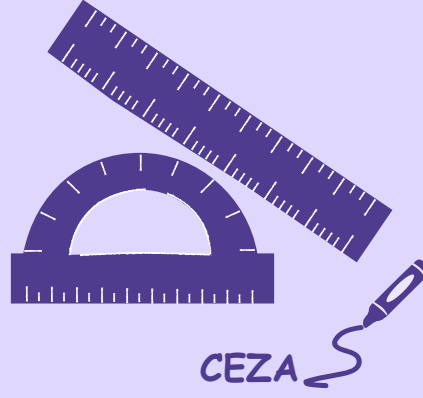

ÖDÜL

Sınıfta öğrencilerin sergiledikleri bir davranışa öğretmenin verdiği tepki ve bu tepkinin öğrenci üzerindeki etkisi çok önemlidir. Öğretmenin tepki olarak göstereceği gülümseme, dokunma, saçını okşama, sözle onaylama, sorumluluk verme gibi davranışları, öğrenciyi rahatlatır ve mutluluk verirse, davranışın yinelenmesi beklenir. Eğitim ortamında, öğrenmeyi pekiştirecek bu türden ödüllerin kullanımına yer vardır.

CEZA

Okuldaki disiplin sorunları, akademik başarıya doğrudan etki eder. Disiplin sorunlarının yaşandığı yerlerde öğretmenler, değerli zamanlarının önemli bir kısmını olumsuz davranışları önlemeye ayırmaktadırlar. Son yıllarda yürütülen bir takım araştırmalar bunu doğrulamaktadır.

Bu araştırmalardan birisi öğretmenlerin üçte birinin disiplin sorunları nedeniyle derslerini etkili bir şekilde işleyemediklerini ortaya koymaktadır. Çoğu okulda öğretmenler öğrenci davranışını kontrol etmek ve disiplini sağlamak üzere ceza yöntemine başvurmaktadırlar. Eğitimde ödülün yeri olduğu gibi cezanın da yeri vardır, ancak ceza birçoklarının düşündüğü gibi fiziksel ya da psikolojik boyut anlamında olmamalıdır.

EĞİTİMDE ÖDÜL VE CEZANIN YERİ

23 NİSAN KAPTANOĞLU
İLKOKULU
PSİKO SOSYAL KORUMA
ÖNLEME VE KRİZE
MÜDAHALE EKİBİ
ARALIK AYI E-BÜLTENİ
SAYI 3

BİR NEDENİ OLMALI

Öncelikle, sınıfta olumsuzluk yaratan öğrencinin bu istenmeyen davranışı yapma sebebi öğrenilmelidir. Bu sebep; aileden, öğretmenden, öğrenciden, programdan veya öğretim yönteminden kaynaklanıyor olabilir.

Sebebi bilinmeyen bir davranışı önlemek de zordur.

Öğrencinin gerçekleştirdiği davranış, içinde bulunduğu durumla birlikte değerlendirildiğinde daha etkili bir çözüme de ulaşılmış olur. Mesela öğrenci, ailesinde olumsuz davranışları pekiştirildiği için okulda da takdir toplamak için uygunsuz davranışlar sergileyebilir.

Bunu önlemenin tek yolu da olumsuz davranışın nedenini belirlemektir.

CEZAYA ALTERNATİF YÖNTEMLER

Davranışın nedeni öğrenildikten sonra cezaya alternatif durumlar veya sınır istenmeyen davranışları önleme yolları kullanılabilir. Bunlar şu şekilde sıralanabilir:

Görmezden gelme: Öğrenci davranışı ilk defa yapıyorsa veya davranışı yaparken dikkat çekme amacı güdüyorsa davranış görmezden gelinir.

Sözsüz uyarıcı kullanma: Göz teması, sessizce bekleme gibi uyarıcılar kullanılır.
Sözlü uyarıcı kullanma: Öğrencinin ismiyle bir örnek verilebilir.

Ara verme: Sınıfta genel bir sıkılma veya uygunsuz davranış sergileme gözleniyorsa derse ara verilerek küçük bir hikâye anlatılabilir.

Ortam değiştirme: Öğrencinin yeri değiştirilebilir.

Öğrenciyle veya öğrenci velisiyle görüşme

Öğrenciyi okul rehberlik servisine yönlendirme

OLUMLU OKUL ORTAMI İÇİN EBEVEYNLERE TAVSİYELER

Çocuğunuzun her isteğini hemen yerine getirmeye çalışmayın. Hayır diyebilmek, sınır koyabilmek, beklemeyi öğretmek çocuk yetiştirmede önemlidir.

Çocuğunuza kurallar koyun.

Çocuğunuzla iletişiminizde emir kipiyle cümleler kurmayın. "Yapar mısın ya da giyer misin?" şeklinde konuşun.

Çocuğunuzla kısa ve öz konuşmaya çalışın.

Çocuğunuzun hatalarını direkt ve olumlu bir dil kullanarak söyleyin. Örneğin; "yaramazlık yapma demek yerine evin içinde koşturduğun zaman komşularımız rahatsız olabilir." şeklinde anlatın.

Çocuk yetiştirirken dilinizi olumluya çevirmeniz önemlidir. Örneğin, odasında oyun oynamak yerine salonda oynayan bir çocuğa "salonda oyuncaklarla oyun oynamaz demek yerine oyuncaklarıyla odanda oynayabilirsin" şeklinde yaklaşım sağlayabilirsiniz.

Çocuğunuzun hatalarında onu direkt cezalandırmak, eleştirmek yerine iletişim becerilerini etkin bir şekilde kullanmayı deneyin. Sen dili konuşma biçimi karşı tarafı suçlayıcıdır. Sen dili yerine ben dilini kullanmayı seçin.

Ceza vermeden önce tedbir almayı unutmayın. Çocuğunuzun öfkeleniği durumların farkına varın ve onların çözümlerini konuşarak değiştirmeyi deneyin. İnatlaşma durumunda seçenek sunun.

Ve son olarak, çocuğunuzla olan iletişiminizde anne-baba olarak sabırlı ve tutarlı bir şekilde hareket ederek disiplin sağlamayı deneyin.